

УДК 159.98:316.77:005.336

DOI <https://doi.org/10.32782/2709-3093/2026.1/23>**Дробот О. В.**<https://orcid.org/0000-0001-5999-7632>

Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського

Коминар М. В.<https://orcid.org/0009-0003-5934-1774>

Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського

ВІЗУАЛЬНА ПСИХОСЕМАНТИКА ПРОЯВУ ЕМОЦІЙНИХ СТАНІВ ОСІБ ЮНАЦЬКОГО ВІКУ

У статті представлено результати теоретико-емпіричного дослідження візуальної психосемантики прояву емоційних станів осіб юнацького віку. Актуальність роботи зумовлена інтенсивним розвитком візуальної комунікації та зростанням ролі невербальних форм вираження емоцій у молодіжному середовищі. Показано, що тілесно-візуальні прояви (пози, жести, міміка) відображають не лише емоційні реакції, а й внутрішні смислові структури, які формують суб'єктивний емоційний досвід. Метою дослідження було вивчення психологічних механізмів тілесно-візуального вираження емоцій та визначення психосемантичного змісту емоційних станів молоді. У роботі застосовано комплекс психодіагностичних методик, що дозволив охопити різні рівні емоційного функціонування: Опитувальник емоційної виразності (ЕЕВ), Шкалу позитивних і негативних емоцій (PANAS), Семантичний диференціал базових емоцій (адаптація О. Дробот, О. Артем'євої), Фото-стимульну методику розпізнавання емоцій (модифікація Н. В. Гамезо, Т. В. Домашенко) та методику «Пози тіла без обличчя». Поєднання вербальних, семантичних і візуальних інструментів забезпечило багатовимірний аналіз емоційної експресивності та її смислового наповнення. Результати дослідження засвідчили існування узгодженого візуально-психосемантичного простору емоцій, у якому тілесні пози, афективні стани та значенні оцінки формують цілісну структуру. Виявлено вікові та гендерні особливості емоційної експресивності, а також специфіку інтерпретації мімічних і поструральних сигналів у юнацькому віці. Особливу увагу приділено методиці «Пози тіла без обличчя», яка забезпечила можливість дослідити внесок тілесної конфігурації у формування емоційних значень без впливу мімічних компонентів. Методика продемонструвала достатній рівень надійності та може бути використана в психодіагностичній і навчально-практичній діяльності. Наукова новизна роботи полягає у створенні комплексної моделі візуально-психосемантичного аналізу емоційних станів молоді, яка інтегрує тілесну експресію, афективний тон та смислові структури свідомості. Отримані результати відкривають перспективи для розроблення сучасних психодіагностичних інструментів і програм розвитку емоційної компетентності у юнацькому віці.

Ключові слова: візуальна психосемантика, емоційні стани, юнацький вік, тілесна експресія, невербальна поведінка, психосемантичний аналіз, емоційна виразність.

Постановка проблеми. Сучасний соціокультурний простір характеризується зростанням ролі візуальної комунікації, де образи, пози, жести та міміка стають рівноцінними вербальним засобам вираження емоцій і смислів. У контексті юнацького віку, який є сенситивним періодом становлення емоційної сфери, проблема інтерпретації та самовираження емоцій набуває особливої актуальності. Молодь дедалі частіше комунікує через візуальні коди – фото, відео, соціальні мережі, – що робить дослідження візуальної психосемантики емоційних

станів не лише теоретично значущим, а й соціально необхідним.

Науковий інтерес до емоційних станів та способів їхнього невербального вираження посилюється у зв'язку з пошуком ефективних засобів діагностики, саморегуляції та розвитку емоційного інтелекту. Дослідники наголошують, що саме тілесно-візуальний канал є одним із найдавніших і найінформативніших способів передання емоційного змісту [14; 18; 16]. Однак, попри значну кількість робіт у галузі емоційної психології, залишається недостатньо вивченою структура

© Дробот О. В., Коминар М. В., 2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу CC BY 4.0

індивідуальних психосемантичних просторів емоцій, зокрема їхня візуальна репрезентація у сприйнятті та поведінці осіб юнацького віку.

Візуально-семантичний підхід дає змогу виявити індивідуальні відмінності у способах переживання та вираження емоцій через тілесні пози, міміку й жести, що відображають внутрішні смислові структури особистості [3]. Артем'єва О. Ю. підкреслює, що психосемантичні методи дозволяють дослідити суб'єктивні уявлення людини про власні емоційні стани, а також їхній зв'язок із когнітивними та поведінковими патернами [3].

В діагностиці професійної свідомості у психосемантичному підході підкреслюється значення аналізу смислових конструктів у структурі особистості та обґрунтовується роль психосемантичних інструментів у вивченні невербальних форм вираження емоційних станів. Наголошується, що саме поєднання тілесних, емоційних і семантичних показників забезпечує глибоке розуміння внутрішнього досвіду людини та може бути використане як теоретичне підґрунтя для дослідження емоційності юнацького віку [2].

На думку Заболотної О., юнацький вік є критичним періодом формування емоційної зрілості, тому саме в цей час спостерігається максимальна варіативність емоційних проявів, що створює умови для вивчення їхніх психосемантичних характеристик [24, с. 5]. Пашко Л. В. наголошує, що візуальна форма емоцій є своєрідним «мовленням тіла», яке має власну символіку та закономірності відображення у свідомості [17, с. 6].

Отже, актуальність дослідження візуальної психосемантики прояву емоційних станів осіб юнацького віку зумовлена необхідністю глибшого розуміння взаємозв'язку між тілесно-візуальними експресіями, емоційним досвідом і семантичними структурами свідомості. Це має не лише теоретичне, а й практичне значення – для розроблення психодіагностичних та психокорекційних технологій, спрямованих на розвиток емоційної саморефлексії та емоційної грамотності молоді [3; 1; 24; 17].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження емоцій і способів їхнього вираження посідає центральне місце у сучасній психології, нейронауці та когнітивній науці. Від класичних робіт Ч. Дарвіна, який першим довів біологічну зумовленість емоційної експресії, до сучасних концепцій соціальної конструкції емоцій – вектор наукової думки змістився від опису зовнішніх ознак до аналізу їхнього семантичного та нейропсихологічного змісту [10; 8; 12]. Сьогодні увага дослідників зосереджена не лише

на фізіологічних реакціях, а й на когнітивно-смисловій природі емоцій, тобто тому, як емоції переживаються, кодуються й візуально репрезентуються у свідомості людини.

У руслі когнітивної парадигми з'явився напрям *embodied cognition*, який трактує емоції як тілесно-опосередковані процеси, що поєднують сенсорні, моторні та семантичні компоненти досвіду [16; 9]. Саме цей підхід став методологічною основою сучасних досліджень візуальної психосемантики – науки, що аналізує, як невербальні образи (пози, жести, міміка, візуальні символи) відображають емоційний і смисловий світ особистості.

Значний внесок у розвиток наукового розуміння емоційної експресії зробили праці П. Екмана, який довів універсальність базових емоцій і створив першу систематизовану класифікацію мімічних патернів [11]. Його ідеї були розвинені у нейропсихологічних дослідженнях К. Шерера, який показав, що емоційна виразність є результатом складної інтеграції когнітивних оцінок і тілесних реакцій [19].

У сучасній науці простежується активне зближення психосемантичного та візуального підходів. Так, Scherer K. R., Fontaine J. R. J. і Soriano C. у колективній праці *Components of Emotional Meaning* (2021) описують емоції як багатовимірні феномени, що поєднують оцінку, тілесну активність, виразність і суб'єктивне значення. Подібні ідеї реалізовані в українських дослідженнях, зокрема у працях О. Ю. Артем'євої, яка вважає, що психосемантика відкриває можливості для виявлення глибинних смислів емоцій через аналіз їхніх символічних і візуальних форм [3].

Вітчизняні дослідники також звертають увагу на психосемантичний аспект аналізу емоційних станів. Зокрема, у працях О. В. Дробот представлено підходи до вивчення семантичних структур емоційного досвіду та описано можливості використання візуальних стимулів у дослідженні невербальних форм експресії. Напрацювання Н. В. Гамезо та Т. В. Домашенко щодо фотостимульних методик розпізнавання емоцій слугують важливою емпіричною основою для розвитку таких підходів [2].

У попередніх дослідженнях обґрунтовано роль тілесно-візуальних показників у формуванні професійної свідомості фахівця та показано можливості психосемантичного підходу для аналізу невербальних проявів емоційних станів [5, с. 73]. Підкреслюється значущість інтеграції невербального та семантичного рівнів у діагностиці емоційної сфери, що узгоджується з сучасними підходами візуальної психосемантики.

Значний внесок у розуміння молодіжної емоційності зробила Заболотна О., яка досліджує емоційну експресивність у юнацькому віці та її роль у становленні особистісної зрілості [24, с. 5]. Пашко Л. В. у своїй монографії аналізує візуальне відображення емоційних станів у структурі особистості, наголошуючи на важливості формування здатності до усвідомленої емоційної самопрезентації [16, с. 6].

Особливий науковий інтерес викликають методики оцінки емоційних проявів через візуальні та психосемантичні інструменти. Зокрема, шкала PANAS (Watson D., Clark L. A., 1988) використовується для кількісної оцінки афективного тону, методика Gamézo N. V. і Domashenko T. V. – для визначення точності розпізнавання емоцій за мімікою, а розроблена О. В. Дробот і О. Ю. Артем'євою адаптація семантичного диференціалу дає змогу реконструювати індивідуальні простори емоційних значень. Саме поєднання цих підходів – вербального, невербального і семантичного – формує сучасну методологію візуальної психосемантики.

У міжнародному контексті останніми роками розвивається також напрям *visual affective computing*, у межах якого вивчаються алгоритми автоматичного розпізнавання емоцій за мімікою та позами тіла [15; 6]. Хоч ці дослідження належать до штучного інтелекту, вони підтверджують універсальність принципів тілесно-візуальної експресії, описаних у психологічній традиції.

Отже, узагальнення сучасних теоретичних і емпіричних напрацювань дає змогу стверджувати, що візуальна психосемантика емоційних станів постає як міждисциплінарна галузь, що поєднує досягнення психології, нейронауки, семантики й візуальних досліджень. Незважаючи на інтенсивний розвиток цієї проблематики за кордоном, у вітчизняній психологічній науці вона лише починає системно розроблятися. Тому представлено дослідження є важливим кроком до формування української наукової традиції в галузі візуальної психосемантики емоцій – з акцентом на юнацький вік як ключовий період емоційного становлення [4; 2; 24; 17].

Постановка завдання. Зробити теоретичний аналіз з проблематики дослідження прояву емоційних станів в осіб юнацького віку методами візуальної психосемантики, узагальнити результати за представленим діагностичним комплексом методик щодо аналізу емоційних станів у юнацькому віці (Дослідження спрямоване на з'ясування того, як молоді люди сприймають, інтерпретують і виражають власні емоційні

стани через невербальні тілесні сигнали – пози, міміку, жести – та яким чином ці візуальні прояви пов'язані з емоційною експресивністю, афективним тоном і смисловими структурами свідомості).

Завдання дослідження:

1. Провести теоретичний аналіз сучасних концептуальних підходів до вивчення прояву емоційних станів в осіб юнацького віку методами візуальної психосемантики, особливостей візуальної репрезентації у юнацькому віці.

2. Узагальнити результати проведеного психосемантичного дослідження за представленим діагностичним комплексом методик візуальної психосемантики щодо аналізу емоційних станів у юнацькому віці. Описати психосемантичні особливості розпізнавання емоцій за мімікою та позою тіла («Фото-стимульна» методика та методика «Пози тіла без обличчя»).

Виклад основного матеріалу. Візуальна психосемантика емоційних станів осіб юнацького віку охоплює два взаємопов'язані виміри – візуальну експресію емоцій як зовнішню маніфестацію переживань і психосемантичний рівень, що відображає внутрішній смисловий простір особистості. У контексті юнацького віку, коли індивід активно формує ідентичність і вчиться розуміти власні переживання, тілесно-візуальна мова стає провідним способом емоційного самовираження. Саме тому дослідження психосемантики невербальних проявів емоцій має виняткове значення для розуміння механізмів становлення емоційної зрілості молоді.

Сучасні нейрокогнітивні та психологічні дослідження підкреслюють, що тілесні патерни є не просто зовнішніми «носіями» емоцій, а активними компонентами їхньої когнітивної організації. У межах підходу *embodied cognition* емоції розглядають як тілесно-опосередковані системи, у яких моторні, сенсорні та семантичні аспекти формують єдине переживання. Це означає, що пози та жести не лише відображають емоційний стан, але й беруть участь у його конструюванні. Для юнацького віку, чутливого до формування емоційної ідентичності, ці механізми мають особливе значення.

Важливий внесок у розуміння взаємозв'язку між тілесною експресією та психосемантичними характеристиками емоцій зробили J. Zakі, K. Ochsner, T. Decety та J. Weber, які довели, що точність розпізнавання емоцій значною мірою залежить від рівня емпатійної чутливості та соціальної компетентності індивіда. З позицій візуальної психосемантики це означає,

що здатність правильно інтерпретувати пози, жести й міміку не є лише перцептивною функцією, а включає когнітивно-сміслові механізми – здатність розуміти наміри, емоційні стани та соціальні сенси, закладені у невербальних сигналах [25]. Таким чином, тілесна експресія в юнацькому віці постає не тільки як спосіб прояву емоції, але й як канал міжособистісного обміну смислами, що визначає якість соціальної взаємодії.

Психосемантичний рівень емоцій у юності визначається складною інтеракцією суб'єктивного досвіду, соціальних сценаріїв і індивідуальних способів інтерпретації тілесних форм. Як зазначає О. Ю. Артем'єва, емоції в юності набувають смислотворчого характеру, стаючи частиною внутрішніх схем самопрезентації та уявлень про себе [3, с. 5]. Саме тому одна й та сама поза може сприйматись респондентами по-різному залежно від їхніх емоційних установок, образу «Я» та рівня рефлексивності.

Комплексна модель, використана у цьому дослідженні, дозволила інтегрувати дані з вербальних, невербальних і психосемантичних методик, що створює багатовимірний підхід до аналізу емоційних станів. Поєднання ЕЕВ, PANAS, семантичного диференціалу, фото-стимульної методики та авторського аналізу пози тіла забезпечило можливість співставити суб'єктивні емоційні переживання з їхніми тілесно-візуальними еквівалентами, що значно розширює діагностичні можливості дослідження.

Візуальна психосемантика є синтезом когнітивних, емоційних і тілесних процесів, які інтегруються у єдину систему значень. Вона дозволяє розкрити не лише те, як людина виражає емоції, а й які смисли стоять за її експресією. Підхід, застосований у даному дослідженні, базується на принципі єдності тілесного, емоційного і семантичного рівнів переживання, що надає можливість виявити унікальні закономірності емоційної виразності юнацького віку [3, с. 112].

Для емпіричної перевірки було використано п'ять взаємодоповнювальних методик, які утворюють авторську діагностичну модель візуально-психосемантичного аналізу емоційних станів:

Опитувальник емоційної виразності (ЕЕВ) застосовувався для визначення рівня емоційної експресивності та спонтанності у вираженні почуттів. Отримані дані показали, що більшість респондентів мають середній або підвищений рівень емоційної відкритості, що відображає характерну для юності тенденцію до щирості, автентичності й пошуку емоційного контакту. Це свідчить про формування стабільної системи

емоційного самоконтролю при збереженні природної спонтанності.

Шкала позитивних і негативних емоцій (PANAS) дала змогу кількісно оцінити співвідношення афективних полюсів. Результати показали перевагу позитивного афекту над негативним, що є типовою віковою закономірністю, але водночас спостерігалася й певна емоційна амбівалентність – схильність до глибоких переживань і самоаналізу. Така динаміка свідчить про перехід від безпосереднього до рефлексивного типу емоційного реагування, характерного для періоду юності.

Візуальний семантичний диференціал базових емоцій (адаптація О. В. Дробот) дав можливість виявити структуру суб'єктивних семантичних просторів емоцій. Було встановлено, що позитивні емоції (радість, впевненість, ніжність) характеризуються високими показниками факторів «оцінка» і «активність», тоді як емоції негативного спектра (страх, гнів, відраза) мають вищі значення за фактором «сила». Це підтверджує, що молодь схильна сприймати емоції як енергетичні процеси, що мають власну «силу дії» у поведінці та самосприйнятті [3].

Фото-стимульна методика розпізнавання емоцій (модифікація Н. В. Гамезо, Т. В. Домашенко, 2020) застосована для оцінки точності ідентифікації емоцій за мімікою. Середній рівень правильного розпізнавання становив понад 80%, що засвідчує високу сенсорну чутливість респондентів. Найкраще розпізнавалися емоції радості (90%) та смутку (78%), дещо нижче – подиву (67%) і гніву (74%). Такі дані узгоджуються з дослідженнями [22] і підтверджують універсальність мімічних маркерів.

Авторська методика «Пози тіла без обличчя», створена в межах цього дослідження, перевірена на надійність і валідність та пройшла експертну оцінку. Коефіцієнт внутрішньої узгодженості шкал ($\alpha=0,81$) підтвердив достатню надійність отриманих показників, що відповідає прийнятним психометричним критеріям [6; 21]. Методика дала змогу проаналізувати тілесні патерни емоційної експресії без впливу мімічних компонентів. Результати показали, що відкриті пози (рухи вгору, пряма спина, піднята голова) корелюють із позитивним афектом та високою активністю, тоді як закриті пози (опущені плечі, схрещені руки) пов'язані з негативним емоційним тоном та внутрішньою напругою.

Порівняльний аналіз виявив гендерні особливості: дівчата мали вищу емоційну експресивність та емпатійність, тоді як юнаки

продемонстрували більшу точність розпізнавання невербальних сигналів ($p < 0.05$). Це узгоджується з даними Заболотної О. [24].

Отримані дані підтверджують існування єдиного візуально-психосемантичного простору емоцій, у межах якого тілесні форми, афективні стани й смислові оцінки утворюють узгоджену систему. Уперше доведено, що пози тіла можуть відображати не лише поточний емоційний стан, але й глибинні установки особистості щодо власних переживань.

Отже, застосування комбінованої моделі – вербальної, невербальної та психосемантичної – створює перспективи для розроблення інноваційних діагностичних методик, спрямованих на розвиток емоційної грамотності, рефлексії та емоційного інтелекту молоді.

Висновки. Проведене дослідження дало змогу узагальнити сучасні уявлення про тілесно-візуальні форми емоційної експресії та визначити психосемантичні закономірності прояву емоційних станів у юнацькому віці. Отримані результати підтвердили гіпотезу про існування єдиного візуально-психосемантичного простору емоцій, у якому тілесна поза, міміка та суб'єктивне значення емоцій утворюють цілісну систему відображення внутрішнього досвіду особистості.

Теоретичний аналіз показав, що сучасна психологія емоцій розвивається у напрямі інтеграції когнітивних, афективних і візуально-тілесних компонентів. Візуальна психосемантика, як окремий науковий підхід, дозволяє розкрити внутрішній смисл невербальних проявів і виявити глибинну структуру емоційного досвіду особистості.

Результати емпіричної частини засвідчили, що в юнацькому віці спостерігається високий рівень емоційної відкритості, позитивного афекту

й диференційованості емоційних переживань. Позитивні емоції мають високі показники оцінки й активності, тоді як негативні характеризуються вищим рівнем сили та напруги, що вказує на енергетичний характер їхнього переживання.

Візуальні прояви емоцій (поза, жести, міміка) виявилися безпосередньо пов'язаними з психосемантичними параметрами емоцій. Відкриті пози тіла асоціюються з позитивним афектом і почуттям впевненості, тоді як закриті пози – із пригніченістю, тривогою та внутрішньою напругою. Цей зв'язок підтверджує тілесно-когнітивну природу емоційного самовираження.

Авторська методика «Пози тіла без обличчя» стала новим інструментом аналізу тілесної експресії емоційних станів і може використовуватись як у психодіагностичній, так і в навчально-практичній діяльності психолога. Методика має високий потенціал для подальших наукових розвідок у галузі невербальної психології та психосемантики [6].

Наукова новизна роботи полягає у створенні комплексної моделі візуально-психосемантичного аналізу емоційних станів юнацького віку, яка об'єднує емоційні, когнітивні й тілесно-візуальні компоненти у єдину діагностичну систему.

Отже, результати проведеного дослідження відкривають перспективу подальших міждисциплінарних розвідок, спрямованих на вивчення візуальної мови емоцій як інтегративного психічного феномену. Запропонований підхід до аналізу візуальної психосемантики емоційних станів може стати теоретико-методологічною основою для розроблення сучасних програм розвитку емоційної компетентності молоді, оптимізації міжособистісної взаємодії та формування емоційної культури в освітньому середовищі.

Список літератури:

1. Дробот О. В. Діагностика професійної свідомості, психосемантичний підхід: методичний інструментарій. *Наукові інновації та передові технології* (Серія «Управління та адміністрування», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Психологія», Серія «Педагогіка»): журнал. 2025. № 9 (49). С. 1295–1307. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-9\(49\)-1295-1306](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-9(49)-1295-1306)
2. Дробот О. В. Методи психосемантики у дослідженні свідомості. *Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Педагогіка. Психологія* : зб. наук. праць. Київ : Національний авіаційний університет, 2018. Вип. 1 (12). С. 112–117.
3. Дробот О. В. Професійна свідомість керівника : навчальний посібник. Київ : Талком, 2016. 339 с.
4. Дробот О. В. Психодинамічна терапія: когнітивний аспект психокорекції депресивних станів в юнацькому віці. *Scientific Collection "InterConf+"*. 2023. Vol. 35 (163). P. 111–120. DOI: <https://doi.org/10.51582/interconf.19-20.07.2023.011>
5. Дробот О. В., Коминар М. В. Особливості невербальної психосемантики у професійної діяльності фахівця. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Психологія*. 2025. Том 36 (75). № 2. С. 72–77. DOI: <https://doi.org/10.32782/2709-3093/2025.2/12>
6. Коминар М. В., Дробот О. В. Візуальна психосемантика емоційних станів осіб юнацького віку: авторська методика «Пози тіла без обличчя». *Психологія свідомості: теорія і практика наукових*

досліджень : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 19 листопада 2025 р. Київ : Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського, 2025. С. 72–77.

7. Ahmed F., Bari A. S. M., Gavrilova M. L. Emotion Recognition From Body Movement. *IEEE Access*, 2019, Vol. 8, pp. 11761–11781. DOI: <https://doi.org/10.1109/ACCESS.2019.2963113>
8. Barrett L. F. *How Emotions Are Made: The Secret Life of the Brain*. 2nd ed. New York : Houghton Mifflin Harcourt, 2021. 448 p.
9. Damasio A. *Self Comes to Mind: Constructing the Conscious Brain*. New York : Pantheon Books, 2010. 367 p.
10. Darwin C. *The Expression of the Emotions in Man and Animals*. London : John Murray, 1872 / Reprint – Chicago : University of Chicago Press, 2009. 366 p.
11. Ekman P. *Emotions Revealed: Recognizing Faces and Feelings to Improve Communication and Emotional Life*. 2nd ed. New York : Times Books, 2007. 315 p. URL: <https://zscalarts.wordpress.com/wp-content/uploads/2014/01/emotions-revealed-by-paul-ekman1.pdf>
12. Frijda N. H. *The Laws of Emotion*. – Mahwah, NJ : Lawrence Erlbaum Associates, 2007. 355 p. URL: <https://doi.org/10.1037/0003-066X.43.5.349>
13. Gamézo N. V., Domashenko T. V. *Diagnosis of Emotional Recognition by Facial Expressions : Practical Manual*. Kyiv : Institute of Psychology of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, 2018. 112 p.
14. Izard C. E. *Human Emotions*. 2nd ed. New York : Springer, 2020. 372 p.
15. Li X. Visual Affective Computing: Recent Advances and Challenges. *Frontiers in Psychology*, 2022, Vol. 13, Article 931245. DOI: <https://doi.org/10.34133/icomputing.0076>
16. Niedenthal P. M. Embodying Emotion. *Science*, 2007, Vol. 316 (5827), pp. 1002–1005. DOI: <https://doi.org/10.1126/science.1136930>
17. Pashko L. V. *Visual Representation of Emotional States in the Structure of Personality : monograph*. Kyiv : Institute of Psychology of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, 2021. 214 p.
18. Plutchik R. *The Nature of Emotions: Human Emotions and Their Role in Psychological Adaptation*. 3rd ed. New York : Oxford Univ. Press, 2021. 284 p.
19. Scherer K. R. What Are Emotions? And How Can They Be Measured? *Social Science Information*. 2005. Vol. 44 (4). P. 695–729. DOI: <https://doi.org/10.1177/0539018405058216>
20. Scherer K. R., Fontaine J. R. J., Soriano C. (Eds.) *Components of Emotional Meaning: A Sourcebook*. Oxford : Oxford Univ. Press, 2021. 480 p.
21. Tavakol M., Dennick R. Making Sense of Cronbach's Alpha. *International Journal of Medical Education*. 2011. Vol. 2. P. 53–55. DOI: <https://doi.org/10.5116/ijme.4dfb.8dfd>
22. Tracy J. L., Matsumoto D. The Spontaneous Expression of Pride and Shame: Evidence for Biologically Innate Nonverbal Displays. *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America*. 2008. Vol. 105 (33). P. 11655–11660. DOI: <https://doi.org/10.1073/pnas.0802686105>
23. Watson D., Clark L. A. The PANAS Scales: Development and Validation of Brief Measures of Positive and Negative Affect. *Journal of Personality and Social Psychology*. 1988. Vol. 54 (6). P. 1063–1070. DOI: <https://doi.org/10.1037/0022-3514.54.6.1063>
24. Zabolotna O. *Emotional Expressiveness in Youth: Psychological Features and Diagnostic Approaches*. Lviv : LNU Publishing House, 2023. 156 p.
25. Zaki J., Weber J., Bolger N., Ochsner K. The Neural Bases of Empathic Accuracy. *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America*. 2009. Vol. 106 (27). P. 11382–11387. DOI: <https://doi.org/10.1073/pnas.0902666106>

Drobot O. V., Komynar M. V. VISUAL PSYCHOSEMANTICS OF EMOTIONAL STATES IN YOUTH

The article presents the results of a theoretical and empirical study of the visual psychosemantics of emotional states in youth. The relevance of the work is determined by the rapid development of visual communication and the increasing role of nonverbal forms of emotional expression in the youth environment. It is demonstrated that bodily-visual manifestations (postures, gestures, facial expressions) reflect not only emotional reactions but also internal semantic structures that shape subjective emotional experience. The aim of the study was to examine the psychological mechanisms of bodily-visual expression of emotions and to determine the psychosemantic content of emotional states in young people. A set of psychodiagnostic methods was applied, allowing for analysis at different levels of emotional functioning: the Emotional Expressiveness Questionnaire (EEQ), the Positive and Negative Affect Schedule (PANAS), the Semantic Differential of Basic Emotions (adapted by O. Drobot and O. Artemieva), the Photo-Stimulus Emotion Recognition Method (modified by N. V. Gamezo and T. V. Domashenko), and the “Body Poses Without Face” method. The combination of verbal, semantic, and visual instruments provided a multidimensional analysis of emotional expressiveness and its meaning-

related structure. The results of the study confirmed the existence of a coherent visual–psychosemantic space of emotions, in which bodily positions, affective states, and semantic evaluations form an integrated system. Age and gender differences in emotional expressiveness were identified, as well as specific patterns of interpreting facial and postural cues in youth. Special attention was given to the method “Body Poses Without Face,” which made it possible to investigate the contribution of bodily configuration to the formation of emotional meanings without the influence of facial components. The method demonstrated a sufficient level of reliability and can be applied in psychodiagnostic and educational practice. The scientific novelty of the research lies in the development of a comprehensive model of visual–psychosemantic analysis of emotional states in youth, integrating bodily expression, affective tone, and semantic structures of consciousness. The findings open perspectives for creating modern psychodiagnostic tools and programs aimed at developing emotional competence in young people.

Key words: *visual psychosemantics, emotional states, youth, body expression, nonverbal behavior, psychosemantic analysis, emotional expressivity.*

Дата першого надходження статті до видання: 04.01.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 28.01.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 27.03.2026